

3914
B. I. ΠΟΛΥΒΙΟΥ

ΣΕΙΡΑ
ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΩΝ

ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ
ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ
ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

ΕΤΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΠΡΩΤΟΝ
ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΝΕΑ ΤΟΥ 1902.

۷ جزیران ۱۳۱۷ تاریخلی م ارف عمر میه نظارت جلیله سنک رخصتنامه سی
و توز بسته ۳۱۸ تاریخ و ۱۴۵ نومرولی مطبوعات داخلیه اداره
علیه سنک مساعده سبله طبع اولمشدر

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Π. ΠΟΛΥΒΙΟΣ

باب عالی جوارنده ابوالسود جاده سنده (خا لره مخصوص غزنه) مطبعه سی

EN KONSTANTINOYHOΛEI

1902

3714

ΣΕΙΡΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΩΝ

ΕΤΗ ΣΧΟΛΙΚΑ Α', Β', Γ', Δ' ΚΑΙ Ε'
ΜΕΤΑ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ
ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ
ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ
ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΣΙΑ, ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ, ΓΡΑΦΗ, ΙΧΝΟΓΡΑΦΙΑ κλ.

ΕΤΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ΤΕΤΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΝΕΑ ΤΟΥ 1902.

معارف نظارت جلیله سنک ۱۴۵ نومروی، وفی ۷ حزیران ۱۳۱۷
تاریخ رخصتنامه سبیلہ ومطبوعات اداره علیہ سنک رخصتہ طبع اولمشدر

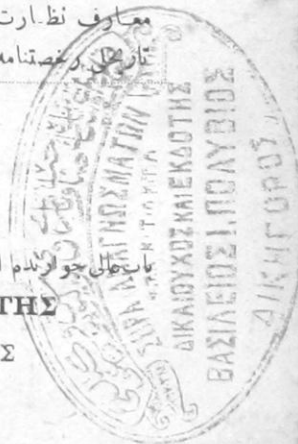
باعتباری جولائی ۱۹۰۲م ابوالسعود جاده سزده (خانمره مخصوص غزته) مطبعہ سی

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Γ. ΠΟΛΥΒΙΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1902

Πάν ἀγέτυπον μὴ φέρον τὴν σφραγίδα καὶ τὴν
ιδιόχειρον τοῦ ἐκδότου ὑπογραφήν καταδιώκεται ὡς
κλεψύτυπον.

ΤΥΠΟΙΣ «ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ»
Πλατεία Ὑψηλῆς Πύλης. Ὅδὸς «Ἐπου-Σουγιοῦ».

ΔΗΛΩΣΙΣ

Τὸ ἀνά χειρας ἀναγνωστικὸν βιβλίον ἐξεδόθη κατ' ἀρ-
χὰς τῷ 1883 ὑπὸ τὸν τίτλον Ἐναγνωστικὸν τοῦ
Β', Γ', Δ' καὶ Ε' σχολικοῦ ἔτους ὑπὸ τῶν κ. κ.
Κ. Γ. Γεωργαλά, Ι. Ι. Πολυβίου, Γ. Ι. Κουζου καὶ Ι.
Α. Ἰλλίδου τῆ συνεργασίᾳ τοῦ κ. Δ. Γ. Μοστράτου.
Τὸ ἐπιὸν ἔτος 1884 ἐξεδόθη ὑπὸ τὸν τίτλον Σειρὰ
Ἐναγνωσμάτων μόνον ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Γ. Γεωργαλά καὶ
τοῦ μακαρίτου ἀδελφοῦ μου Ι. Ι. Πολυβίου. Ἰπὸ τὸν τί-
τλον τοῦτον πλείσται μέχρι τοῦ ἔτους 1896 ἐκδόσεις
ἐγένοντο. Τὸ δ' ἐπιὸν ἔτος 1897 ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Γ. Γεωρ-
γαλά ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταρρυθμισθὲν καὶ Ἐναγνώσματα
μετονομασθὲν πολλάκις μέχρι τοῦδε ἐξεδόθη.

Δυνάμει τῆς πρὸς με ἐκχωρήσεως ὑπὸ τῶν συγγρα-
φῶν παντὸς ἐπὶ τοῦ Ἐναγνωστικοῦ τούτου βιβλίου δι-
καιώματος, καὶ μετὰ τὴν ἀναθεώρησιν ὑπὸ τοῦ Γραφείου
τοῦ Τύπου προβαίνω εἰς τὴν ὑπὸ τὸν ἀρχαιότερον τίτλον
Σειρὰ Ἐναγνωσμάτων ἐκδοσιν τοῦ βιβλίου καὶ συνί-
στημι τοῦτο τοῖς ἀρμοδίαις ὡς τὸ μόνον ἐνδεδειγμένον
εἰς τὸν πρὸς ὄν προώριται σκοπόν, διότι πρὸς τῆ ἐγκρί-

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ

Τὸ τοῦ πρώτου τεύχους βιβλίον τῆς Σειρᾶς Ἀναγνωσμάτων μετὰ τὰς γενομένας βελτιώσεις ἔχει ὅδε :

α') Εἶναι συντεταγμένον κατὰ τὴν ἀναλυτικὴν καὶ συνθετικὴν μέθοδον, γνωστοῦ ὄντος, ὅτι ἡ μέθοδος αὕτη, ὡς ἀρχομένη ἐκ τῶν γνωστώων, τῶν πραγμάτων, τῶν λέξεων, καὶ χωροῦσα εἰς τὰ ἄγνωστα, τὰς συλλαβὰς, τὰ γράμματα, καὶ λογικὴ εἶναι καὶ παιδαγωγικὴ. Διὰ ταύτης ὁ παῖς πράγματα χρήσιμα διδασκόμενος καὶ γνώσεις ἀφελίμους προσκτώμενος, ἀνεπαισθήτως καὶ ἀκόπως διὰ τῶν πραγμάτων καὶ γνώσεων τὰς συλλαβὰς καὶ τὰ γράμματα διδάσκεται.

β') Διήρηται εἰς δύο τεύχη χάριν τῶν μικρῶν καὶ ἀπόρων παιδῶν.

γ') Περιορίσθη ὅσον ἔνεστι κατὰ τὴν ἔκτασιν, ἵνα καταστῇ εὐωστότερον.

δ') Αἱ κανονικαὶ λέξεις, δι' ὧν τὰ 24 γράμματα διδάσκονται, περιορίσθησαν ὅσον ἦτο δυνατόν, ἐτέθησαν δὲ καὶ κατὰ τὸ καλλιγραφικὸν σχῆμα, ὡπως γράφονται συγχρόνως ὑπὸ τῶν παιδῶν.

ε') Ἐν τῷ α' τεύχει προσπάθεια κατεβλήθη, ἵνα ἐπαναλαμβάνωνται τὰ προδιδαχθέντα ὅσον οἶόν τε ταχύτερον, καί, εἰ δυνατόν, εἰς ἕκαστον νέον μάθημα, διότι οὕτω καὶ

οὐ ὑπὸ τῆς Κ. Π. Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆ ἰδιαζούσῃ προτιμῆσει ὑπὸ τῶν πλείστων Μητροπόλεων τοῦ κλίματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, συνδυάζει ἐν ἑαυτῷ καὶ τὸ πλεονέκτημα, ὅτι ἐκ τῆς ὅλης παραγγελίας τὸ ἥμισυ τῆς εἰς 20 γρ ὤριμμένης ἀξίας αὐτοῦ ἐγκαταλείπεται ὑπ' ἐμοῦ ὑπὲρ τῶν ἀπόρων μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τῶν σχολῶν, δι' ἃς γίνεται ἡ παραγγελία.

Ἐπὶ τούτοις θεωρῶν περιττὴν πᾶσαν περαιτέρω σύστασιν τοῦ γνωστοῦ ἄλλως τε καὶ δεδοκιμασμένου τούτου βιβλίου

Διατελῶ μετ' ὑπολήψεως
ὁ δικαιοῦχος καὶ ἐκδότης
Β. Ι. ΠΟΛΤΒΙΟΣ.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῆ 7 Ἰουνί ο 1902.

© SISMANTOSIS

οὐκ ἀδύνατον οἱ διδασκόμενοι μικροὶ παῖδες ἐκμανθάνουσι καὶ τηροῦσιν ὅ, τι ἂν μάθωσι, καὶ οἱ νεωστὶ ἐρχόμενοι εὐκολώτερον δύνανται νὰ συμβαδίζωσι μετὰ τῶν ἄλλων συμμαθητῶν αὐτῶν.

στ') Αἱ **κανονικαὶ** λέξεις τοῦ β' μέρους τοῦ α' τεύχους, δι' ὧν διδάσκονται αἱ **διφθογγοὶ**, τὰ **διπλᾶ** καὶ **τριπλᾶ** σύμφωνα συμπεροφόμενα ἐν τῷ συλλαβισμῷ καὶ μὴ, τὰ **μεταβάλλοντα προφορὰν** γράμματα, περιωρίσθησαν ἐπίσης κατὰ τὸ δυνατόν. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο περιελήφθησαν καὶ ἡ **διάλυσις** τῶν διφθόγγων, τὰ **κεφαλαῖα γράμματα** κατὰ τὸ σχῆμα τοῦ **τύπου** καὶ τῆς **καλλιγραφίας** καὶ τελευταῖον τὰ ὀνόματα τῶν 24 γραμμάτων.

ζ') Αἱ περιγραφαὶ αἱ ἐν τῷ β' τεύχει συνετηθήσαν διὰ τὸ **εὖωνον** καὶ τὴν **ἄνετον** καὶ **ἔγκαιρον** διεξαγωγὴν τῆς ὕλης ἐντός τοῦ πρώτου σχολικοῦ ἔτους.

η') Ἡ **ὁράσις** καὶ τὸ **λεκτικόν** ἐγένοντο **ἀπλούστερα** καὶ **παιδικώτερα**.

θ') Σκοπὸς τοῦ β' τεύχους εἶναι: 1) νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τοὺς διδασκόμενους εἰς τὴν πρὸ τῆς διδασκαλίας τῶν γραμμάτων **πραγματογνωσίαν**, καθ' ἃ ἐρεξῆς ἐν τῇ Γ' Διδακτικῇ Ὁδηγίᾳ ἐκτίθεται, ἐφ' ᾧ καὶ κάτωθι ἐκάστης κανονικῆς λέξεως τοῦ α' τεύχους γίνεται ἡ προσήκουσα παραπομπή· 2) νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τοὺς μαθητὰς μετὰ τὴν ἐκμάθησιν τῶν γραμμάτων πρὸς ἀσκήσιν εἰς τὴν **ἀνάγνωσιν**, εἰς τὴν **ἀνάπτυξιν** τῆς **διανοίας**, εἰς τὴν **μόρφωσιν** τῆς **καρδίας**.

1. Τῇ ἐπιμόνῳ αἰτῆσει πολλῶν διδασκάλων μετεβαλόμεν τὴν **γλωσσὸν** καὶ **ὁράσιν** τοῦ βιβλίου ἐπὶ τὸ **ἀπλούστερον** καὶ **παιδικώτερον**, **μάλιστα** κατὰ τὸ Α' καὶ Β' ἔτος, **ὀλιγώτερον** κατὰ τὸ Γ' καὶ Δ', **ἐλάχιστον** δὲ κατὰ τὸ Ε', φρονούντες ὅτι οὕτω σχηματίζεται κλιμαξ γλωσσικῆς προόδου καὶ βελτιοῦται καὶ ἄσπορος μετὰ βίαις ἀπὸ τῆς **νέας** εἰς τὴν **ἀρχαίαν** ἐλληνικὴν.

Μεταβαίνομεν ἤδη εἰς τὰς Διδακτικὰς Ὁδηγίας.

Α' Ὁ διδάσκων, ἂν μάλιστα ἔχη πολλοὺς μαθητὰς συνδιδασκομένους, μὴ ἔχοντας γνώσεις πολλὰς οὔτε γλωσσικῶς μεμορφωμένους, ὀφείλει ἐπὶ δύο τοῦλάχιστον ἐβδομάδας νὰ συνδιαλέγηται μετ' αὐτῶν περὶ γνωστῶν καὶ εὐκόλων αὐτοῖς πραγμάτων, νὰ ἐξετάσῃ καὶ μάθῃ τὴν **διανοητικὴν** καὶ **ἠθικὴν** αὐτῶν κατάστασιν, διότι οὕτω μόνον θὰ γινώσκῃ ἐπὶ ποίου ἐδάφους ἐργάζεται, νὰ συνειθίσῃ αὐτοὺς εἰς τὰ τῆς σχολῆς παραγγέλματα καὶ τὰς διαφόρους κινήσεις, νὰ ἀσκήσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν προσοχὴν καὶ τὸ ἀπαντᾶν καταλλήλως.

Β' Καθ' ἐκάστην τῶν 15 εἰρημένων ἡμερῶν μετὰ τῆς βῆθισης ἐργασίας, ἐπειδὴ τῇ **πραγματογνωσίᾳ** καὶ **ἀναγνώσει** συμβαδίζει ἡ **ἰερογραφία** καὶ **γραφὴ** τῶν διδασκομένων καὶ ἀναγινωσκομένων, ὁ διδάσκων προασκεῖ συγχρόνως τοὺς μαθητὰς διὰ διαφόρων γραμμῶν, γωνιῶν, σχημάτων τριγώνων, τετραπλευρῶν καὶ πολυγώνων, διὰ τῶν **συστατικῶν** τῶν **γραμμάτων**, οἷα τὰ ἐν ἀρχῇ τῶν **καλλιγραφιῶν** κλπ. Ταῦτα αὐτὸς τε ὁ διδάσκων γράφει ἐπὶ τοῦ μέλανος πίνακος καὶ τοὺς μαθητὰς ὀδηγεῖ νὰ γράφωσιν ἐπὶ τοῦ ἀθανίου καὶ τοῦ πίνακος. Ἡ **προάσκησις** αὕτη εἶναι ἀναγκαῖοσάτη καὶ γίνεται πρὶν ν' ἀνοιχθῇ τὸ βιβλίον καὶ γείνη χρῆσις αὐτοῦ, οὔτε πρέπει νὰ σπεύσῃ εἰς τοῦτο ὁ διδάσκων.

2. Οἱ μαθηταὶ ἀπαντῶντες ὀφείλουσι νὰ ἀπαντῶσι πάντοτε διὰ πλῆθους **προτάσεως**. Πλῆρης λέγεται ἡ πρότασις, ὅταν εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ διδασκάλου: «Πῶς ὀνομάζεται;» ὁ μαθητὴς ἀπαντᾷ: «Ὀνομάζεται Γεώργιος», καὶ οὐχὶ μόνον «Γεώργιος». «Πότε ἤλθες εἰς τὴν σχολήν;» «Χθὲς ἤλθον εἰς τὴν σχολήν», καὶ οὐχὶ μόνον «χθὲς».

Γ' Ἀφοῦ κατορθωθῶσι τὰ ἀνωτέρω, ὅσον τὸ δυνατόν, ὁ διδάσκων, ἔχων ἀπέναντι τῶν μαθητῶν τὸ εἰκονιζόμενον πρᾶγμα ἐν ἐκάστῳ μαθηματι, καὶ δὴ ἐν τῷ α' λ. χ. τὰ Ια, ἔπερ πάντων ἄριστον καὶ λυσιτελέστατον, εἰ καὶ ἐφικτόν, εἰ δὲ μὴ, τὴν εἰκόνα τοῦλάχιστον αὐτοῦ, ἄρχεται διὰ τῆς μαιευτικῆς ἢ Σωκρατικῆς μεθόδου τῆς πράγματοργωσίας, βοηθούμενος ἢ ὀδηγούμενος ἐκ τῆς ἐν τῷ β' τεύχει περιγραφῆς τοῦ εἰκονιζομένου πρᾶγματος, εἰς τὴν ἐν ἐκάστῳ τούτων γίνεται παραπομπή, ὡς εἴπομεν (προλεγ. θ'). Ὅπως δὲ κινήσῃ περισσότερο τὸ διαφέρον τῶν μαθητῶν ὁ διδάσκων, πρὶν ἀρξῆται τῆς πράγματοργωσίας, δύναται νὰ περιπλέκῃ ἐκάστην λέξιν κανονικῆν ἐν συντόμῳ τινὶ μυθῶδι διηγήματι, ἐξ οὗ νὰ ἀποσπᾷ καὶ ἐξάγῃ τὴν κανονικῆν λέξιν (ὄρα τοῦτο ἐν σελ. 13).

Δ' Μετὰ τὴν διακρῆσιν καὶ κατανόησιν τῶν κυριωτέρων μερῶν καὶ τῶν ιδιοτήτων τοῦ προκειμένου πρᾶγματος καὶ τῶν ἄλλων σημείων τῆς περιγραφῆς², ὁ διδάσκων ἀπαγγέλλει τὴν κανονικῆν λέξιν οὕτως ὥστε νὰ ἀκούηται καθαρῶτατα ἡ φωνὴ καὶ ὁ ἦχος πάντων τῶν γραμμάτων. Τοῦτο πράττει ἐπανειλημμένως αὐτός· ἔπειτα δὲ καλεῖ τοὺς μαθητὰς νὰ πράξωσι τὸ αὐτό, ὅτε μὲν ἐν χορῶν, ὅτε δὲ εἰς ἕκαστος. Πολὺ πρέπει νὰ προσέχη ὁ διδάσκων, ἵνα μὴ οἱ μαθηταὶ προφέρωσι δι' ὀργάνων φωνητικῶν ἄλλων ἀντ' ἄλλων πρὸς τοῦτο βλέπει προσεκτικῶς τὸ στόμα τῶν μαθητῶν, καὶ τὰ εἰς ἐνέργειαν τιθέμενα φωνητικὰ τοῦ στόματος ὄργανα. Ὅπως ἐπιστή-

1. Ὅρα Παϊδαγωγικὴν καὶ Διδακτικὴν Διένδνερ ὑπὸ Χ. Παπαδοπούλου σελ. 225—227.

2. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιμένῃ ἡδὴ ὁ διδάσκων εἰς πάντα τὰ ἐν τῇ περιγραφῇ ἀρκούσι τὰ κυριώτατα.

σομεν δὲ περισσότερο τὴν προσοχὴν τῶν διδασκόντων εἰς τοῦτο, λέγομεν ὅτι ἡμεῖς αὐτοὶ εἶδομεν καὶ ἤκούσαμεν μαθητὰς ἡμῶν προσφέροντας φεικτικὴν ἀντὶ θελατικῆς, μηδὲν ἀντὶ μηδέν, φέλω ἀντὶ θέλω καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Ε' Ἀφοῦ ἐπιτευχθῆ ἡ καθαρὰ τῆς λέξεως ἀπαγγελία, δι' ἧς ὀνομαζέται τὸ εἰκονιζόμενον· α') αἰσθητοποιεῖται ἡ λέξις ἐπὶ τοῦ ἀναγνωστήριου ἢ τοῦ μέλανος πίνακος διὰ μιᾶς κεφαλῆς καὶ παχείας γραμμῆς· β') ἀναλύεται προφορικῶς ἡ λέξις εἰς τὰς συλλαβὰς αὐτῆς, αἵτινες αἰσθητοποιοῦνται διὰ λεπτῶν γραμμῶν τιθειμένων ἄνω τῆς παχείας· γ') ἀναλύεται ἐκάστη συλλαβὴ εἰς τὰ γράμματα αὐτῆς ἵνα αἰσθητοποιοῦνται διὰ στιγμῶν ἄνω τῶν λεπτῶν γραμμῶν τιθειμένων. Ἰδοῦ π. χ. αἰσθητοποίησι τῆς λέξεως χῆνες:

α') _____ β') _____ γ') _____

Μετὰ ταῦτα γίνεται ἡ ἀνάλυσις τῆς λέξεως προφορικῶς καὶ διὰ τῶν κινητῶν γραμμάτων ἐν τῷ ἀναγνωστήριῳ², ὡς φαίνεται ἐν τῇ ἀριστερᾷ σελίδι ἐκάστου μαθήματος· ἐν τῇ ἀναλύσει δὲ τῆς λέξεως διὰ τῶν κινητῶν γραμμάτων τιθενται ταῦτα κάτωθεν τῶν εἰρημένων γραμμῶν καὶ σημείων

οὕτω: α') _____ β') _____ γ') _____ ἤτοι
 χῆνες χῆ νες χῆ νες

α') ἦνω ἕνα ὄλα εἰς τὴν λέξιν· β') κεχωρισμένα εἰς τὰς συλ-

1. Ἐν ἐκάστῃ κανονικῇ λέξει λαμβάνονται καὶ διεξάγονται πάντα αὐτῆς τὰ γράμματα καὶ δὲν ἀποσπῶνται αὐθαίρετως τινὰ μόνον ἐκ τῆς ἀρχῆς, τοῦ μέσου ἢ τοῦ τέλους τῆς λέξεως. Διακρίνονται ὁμοῦ πάντοτε τὰ νέα γράμματα τῶν πρώην διδαχθέντων.

2. Ἀναγκαῖον καὶ πολὺ ὠφελιμον εἶναι ἐκάστη σχολῇ νὰ ἔχη τὸ ἀναγνωστήριον τοῦτο ἀλλ' ἐν ἐλλείψει δὲ παραλείπηται τὴν ἐργασίαν αὐτήν.

λαβὰς καὶ γ') κεχωρισμένα ἐν ἑκαστον. Προφέρονται δὲ τὰ γράμματα καὶ ἐν τῇ ἀναλύσει καὶ ἐν τῇ συνθέσει, τὰ μὲν φωνήεντα διὰ τῆς ἀπλῆς αὐτῶν φωνῆς. τὰ δὲ σύμφωνα διὰ τοῦ ἀπλοῦ αὐτῶν ἤχου.

Μετὰ τὴν εἰς τὰ γράμματα ἀνάλυσιν τῆς λέξεως γίνεται ἡ σύνθεσις αὐτῆς ἐκ τῶν γραμμάτων εἰς τὰς συλλαβὰς καὶ ἐκ τούτων εἰς τὴν λέξιν αὐτήν, καθὼς φαίνεται ἐν τῇ δεξιᾷ σελίδι ἑκάστου μαθήματος.

Μετὰ τοῦτο γράφεται ἡ λέξις εἰς τὸν μέλανα πίνακα, ἐπισημασμένης τῆς προσοχῆς τῶν παιδῶν εἰς τὸ πόθεν ἄρχεται, ποῦ λήγει καὶ ἐν γένει πῶς σχηματίζεται ἕκαστον γράμμα, πρῶτον κεχωρισμένον καὶ ἔπειτα συνδεδεμένον, ἐνθα δυνατόν, μετὰ τῶν ἄλλων.

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἀνοίγεται τὸ βιβλίον καὶ ἀναγινώσκονται ἐν αὐτῷ τὰ διεξαχθέντα πρῶτον ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος, περακοινοῦντων καὶ τῶν μαθητῶν, καὶ ἔπειτα ὑπὸ τινῶν μαθητῶν ἐνὸς ἑκάστου ἀλληλοδιδοῦσως τῶν ἄλλων ἀκολουθούτων χθρακαλῆ τῇ φωνῇ.

Ἐν ἄλλῃ ὥρᾳ ἢ καὶ τῇ αὐτῇ, ἐὰν ἐξαρκῆ, οἱ μαθηταὶ γράφουσι τὸ διεξαχθὲν ἐπὶ τοῦ ἀβακίου, ἄλλοτε ἐπὶ τοῦ πίνακος καὶ ἄλλοτε σχηματίζουσι αὐτὸ διὰ τῶν κινητῶν γραμμάτων ἐπὶ τοῦ ἀνεκγινωστῆρου, ἄλλοτε δὲ ἰχνογραφοῦσι τὸ εἰκονιζόμενον πρᾶγμα δι' ἀπλῶν μόνον γραμμῶν καὶ ἄνευ σκιῶν.

Ἐν τέλει ἑκάστου μαθήματος διακρίνονται καὶ συναθροίζονται τὰ διδαχθέντα νέα γράμματα, διότι οὕτω καθορᾶται τὸ ἀποτέλεσμα καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἐργασίας.

Σημειωτέον δὲ ὅτι ἡ πραγματογνωσία, ἡ ἀνάγνωσις, ἡ γραφὴ καὶ ἡ ἰχνογραφία εἶναι μὲν πάντα συνδεδεμένα, ὅν διδάσκονται ὁμῶς καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ὥρᾳ, διότι

εἶναι ἀδύνατον, ἀλλ' ἐν ταύτῃ μὲν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο, ἐν ἄλλῃ δὲ ἄλλο· ἀνάγκη ὁμῶς νὰ γίνηται πάντοτε ἡ ἀπαιτούμενη οὐνδεσις καὶ ἀφομοίωσις τῆς ὕλης.

Τῇ ἐπαύριον μετὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ κατὰ τὴν προτεραίαν διεξαχθέντος μαθήματος, διεξάγεται νέον κατὰ τὴν αὐτὴν πορεῖαν. Δύο ὥραι καθ' ἑκάστην, μία πρὸ μεσημβρίας καὶ μία μετὰ μεσημβριαν, εἶναι ἱκαναὶ εἰς διεξαγωγὴν ἐνὸς μαθήματος ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις. Ἡ γραφὴ καὶ ἰχνογραφία γίνονται καὶ κατ' ἰδίαν ὑπὸ τῶν μαθητῶν μόνων.

ΣΤ' Συνιστᾶται πρὸς τοῖς ἄλλοις ὁ προφορικὸς σχηματισμὸς ποικίλων φράσεων, περιεχοσῶν κατὰ διαφόρους τύπους τὰς μεμαθημένας λέξεις πρὸς πλουτισμὸν τῆς γλώσσης τῶν παιδῶν. Αἱ τοιαῦται φράσεις εἶναι ἐρωτήσεις τοῦ διδάσκοντος καὶ πλήρεις ἀποκρίσεις τοῦ διδασκομένου, ὡς ἐν σελίδι 17, σημειώσει καὶ σελίδι 14 ὑποδεικνύεται.

Διαβεβαίουμεθα τοὺς διδάσκοντας, ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης ἐργασίας ταχέως ἢ ἰδοῦσι τοὺς παῖδας καθαρὸν καὶ πλούσιον λεκτικὸν κεκτημένους.

Κατὰ τὰς τοιαύτας δὲ ἀτκήσεις συνιστᾶται γλώσσα καὶ φράσις τοῦ τε διδάσκοντος καὶ διδασκομένου ἀπλῆ μὲν καὶ παιδική, ἀλλὰ καθαρῆουσα καὶ ὅσῳ τὸ δυνατόν τῇ τοῦ βιβλίου προσεγγίζουσα.

Ζ' Ἐν τῷ συλλαβιτικῷ τῶν δύο ἢ τριῶν συμφώνων οἱ διδάσκοντες ἄς ἔχωσι κατὰ νοῦν τοὺς περὶ συλλαβισμού κανόνας.

Η' Χάριν εὐκολίας τῶν παιδῶν καὶ ἀσκήσεως εἰς τὸ συλλαβίζειν ἐτέθησαν ἐνιαχοῦ αἱ αὐταὶ φράσεις ἢ προτάσεις πρῶτον ἐν διαστάσει τὰς συλλαβὰς ἔχουσαι καὶ

ἔπειτα ἠνωμένας. Πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν δύναται ὁ διδάσκων νὰ ἀπαιτῆ, ὅσας κίνη τούτο ἀναγκαῖον, τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ μαθήματος πρῶτον ὡς εἴ ἦταν κεχωρισμέναί αἱ συλλαβαὶ καὶ ἔπειτα ὡς ὑπάρχουσαι.

Θ' Ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῶν ἀναγνωσμάτων τοῦ β' τεύχους καλὸν καὶ ἀναγκαῖον εἶναι νὰ τηρῆται ἡ ἑφεξῆς πορεία:

- 1) Διήγησις τοῦ διδάσκοντος 1.
- 2) Ἀνάγνωσις τοῦ διδάσκοντος.
- 3) Ἐρωτήσεις τοῦ διδάσκοντος καὶ πλήρης ἀπόκρισις τῶν μαθητῶν, ἄλλοτε ἄλλον κατὰ πρότασιν.
- 4) Ἐρμηγία τῶν δυσλήπτων λέξεων.
- 5) Ἀνάγνωσις τῶν μαθητῶν, ἄλλοτε ἄλλον.
- 6) Ἀπόδοσις τῆς ἐννοίας ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐν συνεχείᾳ διηγήσει.

Γ' Πολλαχοῦ τοῦ β' τεύχους καὶ κατὰ τὰ ἀκόλουθα ἔτη δίδεται τοῖς μαθηταῖς ἀφορμὴ πρὸς αὐτενέργειαν δι' ἐρωτημάτων καταλλήλως τεθειμένων. Τὰ ἐρωτήματα ταῦτα, ἐν παρενθέσει κείμενα, δὲν ἀναγινώσκουσιν οἱ μαθηταί, ἀλλὰ μεταβάλλουσι καὶ ἐκφωνοῦσι καταλλήλως τὸ ζητούμενον εἰς προτάσεις τελείας. Ἐν τῷ 1 π. χ. ἀναγνώσματι τοῦ β' τεύχους τοῦ Α' ἔτους τὸ ἐρώτημα (πόσοι;) μεταβάλλεται καὶ ἐκφωνεῖται δύο, τρεῖς κτλ., ὅσοι εἶναι οἱ διδάσκαλοι. Τὸ ἐρώτημα (πόσας θύρας, κλίμακας κτλ.;) μεταβάλλεται καὶ ἐκφωνεῖται ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ οὕτως: ἡ σχολὴ ἔχει δύο (ἢ ὅσας ἔχει) θύρας, τρεῖς κλίμακας καὶ ἄλλα.

ΙΑ' Εἶναι καλὸν νὰ ὀδηγῶνται οἱ παῖδες νὰ πλάττω-

1. Ἡ πρὸ παντὸς ἄλλου δι' ἡγήσεις τοῦ διδάσκοντος εἶναι ἀναγκαῖοτάτη, διότι τὰ μέγιστα συμβάλλεται εἰς τὴν κατάληψιν τοῦ ἀναγνώσματος καὶ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἄλλων σημείων.

σιν ὅσον τὸ δυνατὸν σύντομα διηγήματα, οἷον τὸ μετὰ τὴν περιγραφὴν τῆς τραπέζης καὶ τοῦ χηνός, διότι οὕτως ἀσκεῖται καὶ ἡ διάνοια αὐτῶν ἐν γένει καὶ ἡ φαντασία καὶ ἡ κρίσις ἰδίᾳ πρὸς τούτοις δὲ καὶ κατὰ τὸ λεκτικὸν γυμνάζονται καὶ μορφοῦνται· λυσιτελέστατον ὡσαύτως εἶναι νὰ βοηθῶνται εἰς τὴν μεταβολὴν τῶν ἐμμέτρων εἰς πεζά. Τῶν δ' αἰνιγμάτων ἡ λύσις ἀνήκει εἰς τοὺς παῖδας, ὧν τὸν νοῦν, τὴν φαντασίαν καὶ κρίσιν μεγάλως ὀξύνουσιν· ἀλλ' ἂν ὁ διδάσκων αἰσθάνηται αὐτοὺς ἀδυνατοῦντας νὰ λύσωσιν αὐτά, πρῶτον μὲν ὑποβοηθεῖ καταλλήλως, ἔπειτα δὲ λύει αὐτὸς αὐτὰ καὶ δεικνύει τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι εἰς τὴν τοιαύτην ἐργασίαν.

Ἐν τέλει πεπεισμένοι, ὅτι οἱ φίλοι διδάσκαλοι καὶ αὐτοτέλειαν κέκτηνται καὶ κρίσιν καὶ νοημοσύνην ἱκανὴν ἔχουσι, νομίζομεν ἱκανὰ τὰ προλεγόμενα ταῦτα καὶ τὰς ὀδηγίας, περιττὴν νομίζοντες τὴν ἔκτασιν τούτων διὰ προτύπου μαθήματος. Ἀποσπῶμεν μόνον ἐκ τῆς Γενικῆς Παιδαγωγικῆς καὶ Διδακτικῆς Αἰνδνερ (σελ. 240-258) καὶ καταχωρίζομεν ἐνταῦθα, ἵνα ἔχωσιν αὐτὰς προχείρους, τὰς ἐφεξῆς ἀρχὰς τῆς διδασκαλίας:

Α' Δίδασκε κατὰ φύσιν.

Β' Δίδασκε ψυχολογικῶς.

Γ' Δίδασκε ἐποπτικῶς.

Δ' Δίδασκε εὐλήπτως.

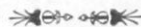
Ε' Δίδασκε ἵνα μορφώσῃς.

ΣΤ' Δίδασκε ἐνδιαφερόντως.

Ζ' Προκάλει τὴν αὐτενέργειαν τοῦ μαθητοῦ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ.

Η' Δίδασκε μοιμίως καὶ διαρκῶς.

Θ' Δίδασκε πρακτικῶς.

Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις ἐν τῇ κανονικῇ λέξει χὴν πρὸς σχηματισμὸν προτάσεων καὶ φράσεων εἰς διαφόρους τύπους κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν τοῦ β' τεύχους ἀναγνωσμάτων.

α') Ἐρωτήσεις.

1. Τί εἶναι ὁ χὴν;—2. Τί ἔχει ὁ χὴν;—3. Τί ζῶον εἶναι ὁ χὴν;—4. Τίνα ζῶα εἶναι οἱ χῆνες;—5. Τίνα τὰ μέρη τοῦ σώματος τοῦ χηνός;—6. Ἐκ τίνων μερῶν συγκροτεῖται τὸ σῶμα τῶν χηνῶν;—Τίνα τὰ εἰς τὴν κεφαλὴν μέρη τῶν χηνῶν;—Ὅποιοι εἶναι ὁ τράχηλος τοῦ χηνός;—Ἐπὶ τίνων καλύπτεται τὸ σῶμα τῶν χηνῶν;—Τί ἔχουν εἰς τὰ ὀπίσω τοῦ σώματος οἱ χῆνες;—Ποῦ τοῦ σώματος κείνται οἱ πόδες τοῦ χηνός;—Πῶς ἐνοῦνται οἱ πρόσθιοι δάκτυλοι τῶν χηνῶν;—Ὅποιοι εἶναι τὸ χρῶμα τῶν χηνῶν;—Τί γεννᾷ ὁ χὴν;—Τί γεννοῦν οἱ χῆνες;—Τί ἀγαπᾷ ὁ χὴν;—Τί ἀγαποῦν οἱ χῆνες;—Ποῦ βλέπομεν τὸν χὴνα κολυμβῶντα;—Ποῦ εἶδες τοὺς χῆνας κολυμβῶντας;—Τί ἐξυπνίζει τὸν χὴνα;—Τί ἐξυπνίζει τοὺς χῆνας;—Τίς ἡ τροφή τοῦ χηνός;—Τί χρησιμεύει ὁ χὴν;—Τί χρησιμεύουν οἱ χῆνες;

β') Ἀποκρίσεις.

1. Ὁ χὴν εἶναι ζῶον.—2. Ὁ χὴν ἔχει πτέρυγας.—3. Ὁ χὴν εἶναι πτηνόν.—4. Οἱ χῆνες εἶναι...—5. Τὰ μέρη τοῦ σώματος τοῦ χηνός εἶναι ἡ κεφαλὴ, ὁ τράχηλος, ὁ κορμός, δύο πτέρυγες καὶ δύο πόδες.—6. Τὸ σῶμα τῶν χηνῶν συγκροτεῖται ἐκ τῆς κεφαλῆς, τοῦ

1. Ὁ διδάσκων, ὡς καὶ ἐν ταῖς Ὁδηγίαις (I') εἴρηται, ὀφείλει νὰ ἀσκῇ τοὺς παῖδας εἰς τὸν σχηματισμὸν ποικίλων φράσεων καὶ προτάσεων περιεχουσῶν τὰς διδασκομένας λέξεις εἰς διαφόρους τύπους. Πρὸς τοῦτο τίθενται ἐνταῦθα ὡς ὑπόδειγμα κατάλληλοι ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις. Τοῦτο ποιεῖ ὁ διδάσκων καὶ εἰς τὰ ἄλλα ἀναγνωσμάτια.

τραχήλου, τοῦ κορμοῦ, δύο πτερύγων καὶ δύο ποδῶν.

Οὕτω καὶ ὡς πρὸς τὰς ἄλλας ἐρωτήσεις.

Σημ. Τὰς λέξεις, αἰτινες ἀπαντῶσιν εἰς τὸ **δημεῖον** τῆς ἐρωτήσεως, ἐσημειωσάμεθα, ὅπως δεῖξωμεν, ὅτι ταύτας ὁ μαθητὴς πρέπει νὰ προσφέρῃ ἐμφαντικῶς, δεικνύων, ὅτι ἐννοεῖ, τί ἐρωτᾶται καὶ τί ἀποκρίνεται.

2) *Αἱ κανονικαὶ λέξεις ἐν μὐθῶδι διηγήματι.*

1. Ἰα.

Πλησίον τῆς οἰκίας μου κατοικεῖ εἰς καλὸς ἄνθρωπος, ὁ κύριος Γεώργιος. Ἐχει σύζυγον καὶ δύο τέκνα. Ἡ σύζυγός του ὀνομάζεται Σοφία· τὰ τέκνα του Κωνσταντίνος καὶ Ἑλένη, ἔχουν μικρὸν κῆπον. Εἰς τὸν κῆπόν των καλλιεργοῦν διάφορα ἄνθη. Μεταξὺ τῶν ἀνθῶν τούτων πολλὰ εἶναι **ἴα**. Τὰ **ἴα** εἶναι εὐωδέστατα καὶ κάλλιστα ἄνθη. Ἴδου τὰ **ἴα**. Ἴδου καὶ εἰκὼν εἰκονίζουσα **ἴα**.

2. ὦτα.

Εἰς μίαν γωνίαν τοῦ κήπου του ὁ κ. Γεώργιος ἔχει χῆνας καὶ ὄρνιθας. Μίαν ἡμέραν ἡ Ἑλένη ἔλεγε πρὸς τὴν μητέρα της Μήτηρ, βλέπω ὅτι οἱ χῆνες καὶ αἱ ὄρνιθες δὲν ἔχουν **ὦτα**· πῶς ἀκούουν;—Ἐχουν ὦτα καὶ οἱ χῆνες καὶ αἱ ὄρνιθες, εἶπεν ἡ μήτηρ της, ἀλλὰ τὰ ὦτα αὐτῶν δὲν ἐξέχουν ὅπως τῆς γαλῆς, τοῦ κυιὸς καὶ ἄλλων ζῴων.

3. ὦν.

Μίαν ἡμέραν μία ὄρνις ἐγέννησεν ἓν **ὦν**. Ἡ Ἑλένη ἔλαβε τὸ **ὦν** καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τὴν μητέρα της· ἀλλ' ἐξ ἀπροσεξίας της τὸ **ὦν** ἔπεσεν ἐκ τῶν χειρῶν της καὶ ἔσπασεν.

4. Χῆν.

Τῇ ἐπαύριον καὶ εἰς **χῆν** ἐγέννησεν ἐν ὧν. Κατόπιν ὁ **χῆν** ἐγέννησε καὶ ἄλλο ὧν. Ὁ **χῆν** ἐγέννησε πολλὰ ὧα. Ἐπειτα ὁ **χῆν** ἐκάθισε καὶ ἐθέρμαινε τὰ ὧα.

5. Χῆνες.

Ἐκ τῶν ὧων ἐξῆλθον μικροὶ **χῆνες**· οἱ μικροὶ **χῆνες** ἔτρωγον τροφήν, τὴν ὁποίαν ἡ κυρία Σοφία ἔρριπτεν· οἱ μικροὶ **χῆνες** ἤξανα· ἐγένοντο μεγάλοι **χῆνες**. Οἱ **χῆνες** ἐγένων καθ' ἐκάστην πολλὰ ὧα.

6. Ρόδον.

Εἰς τὸν κηπὸν του εἶχεν ὁ κύριος Γεώργιος καὶ μίαν ροδῆν. Μίαν πρωϊάν ἡ Ἐλένη εἶδεν εἰς τὴν ροδῆν ἐν **ρόδον**. Ἡ Ἐλένη ἔτρεξε καὶ ἔκοψε τὸ **ρόδον**. Ἀλλὰ τὸ **ρόδον** εἶχεν ἀκάνθας. Ἡ Ἐλένη τὸ ἔκοψεν ἀπροσέκτως καὶ τὸ **ρόδον** τὴν ἐκέντησεν εἰς τὴν χεῖρα.

7. Μῦς.

Μίαν ἡμέραν ἡ κυρία Σοφία ἐδίδεν εἰς τοὺς μικροὺς **χῆνας** τροφήν. Ἐνῷ οἱ **χῆνες** ἔτρωγον, ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ παρακειμένου τοίχου μικρὸς **μῦς**, ἦλθε πλησίον τῶν **χηνῶν** καὶ ἔτρωγεν ἐκ τῆς τροφῆς αὐτῶν. Οἱ μικροὶ **χῆνες** δὲν ἐφοβοῦντο, οὐδὲ ἐβλαπτον τὸν **μῦν**· ὁ μικρὸς **μῦς** καὶ οἱ **χῆνες** ἔτρωγον ἐκ τῆς αὐτῆς τροφῆς.

8. Βελόνη.

Μίαν ἡμέραν ἡ κυρία Σοφία ἔρραπτεν εἰς τὴν αὐλήν. Ἡ Ἐλένη παρ' αὐτὴν ἐμελέτα. Ἡ κυρία Σοφία ἀφῆκε τὸ ἔργον

αὐτῆς μετὰ τῆς **βελόνης** καὶ μετέβη, ἵνα ἴδῃ τὸ φαγητόν. Ἡ Ἐλένη ἔλαβε τὴν **βελόνην** καὶ ἐδοκίμασε νὰ ράψῃ· ἀλλ' ἡ **βελόνη** ἀντὶ τοῦ ὑφάσματος ἐτρύπησε τὸ δάκτυλον τῆς Ἐλένης. Τί κακὴ **βελόνη!** εἶπεν ἡ Ἐλένη.— Ὅχι, Ἐλένη, εἶπεν ἐλθοῦσα ἡ μήτηρ τῆς ἡ **βελόνη** δὲν εἶναι κακὴ· ἀλλὰ τοιαῦτα πάσχουν, ὅσοι ἀναμιγνύονται εἰς τὰ ἔργα τῶν ἄλλων.

9. Σῦκον.

Εἰς τὴν αὐλήν τοῦ κυρίου Γεωργίου ὑπῆρχε συκῆ. Ἡ συκὴ παρήγαγε **σῦκα**· τὰ **σῦκα** ὤριμασεν καὶ ὁ κύριος Γεώργιος ἔφαγε τὸ πρῶτον ὄριμον **σῦκον**.

10. Πίθος.

Παρὰ τὴν συκὴν ὑπῆρχε **πίθος**· ὁ **πίθος** οὗτος ἐχρησίμειεν, ἵνα βάλλωσιν ὕδωρ· ὁ **πίθος** ἡμέραν τινὰ ἔσπασε, διότι ὁ Κωνσταντῖνος ἔρριπεν ἀπροσέκτως λίθον καὶ ἐκτύπησεν αὐτόν.

11. Ψυχὴ.

Ἀλλην τινὰ ἡμέραν ἐνῷ ἡ κυρία Σοφία ἐδίδε τροφήν εἰς τοὺς μικροὺς **χῆνας**, ἐπέτετο ἀνωθεν τῶν μικρῶν **χηνῶν** **ψυχὴ** (πεταλούδα) ὠραία. Ἡ μήτηρ τῶν μικρῶν **χηνῶν** ἤρπασε τὴν **ψυχὴν** καὶ ἔφαγεν αὐτήν· οὕτως ἡ δύστηνος **ψυχὴ** κατεβροχθίσθη.

12. Ζυγός.

Γινώσκωμεν τὴν συκὴν (λέξις 8) καὶ τὰ ὄριμα αὐτῆς **σῦκα**. Ὁ κύριος Γεώργιος συνήθριζε καθ' ἐκάστην τὰ ὄριμα **σῦκα**, Ἀλφαβητάριον Α' α'

ἐλάμβανε τὸν **ζυγὸν** (τὴν ζυγαριάν), περιήρχετο τὸ χωρίον καὶ ἐπῶλε τὰ σῦκα ζυγίζων αὐτὰ διὰ τοῦ **ζυγοῦ**. Ἄτυχῶς ὁ **ζυγὸς** ἐθραύσθη· ὁ κύριος Γεώργιος ἔλαβε προσωρινῶς τὸν **ζυγὸν** τοῦ γείτονος καὶ ἐζύγιζεν, ἕως ὅτου διωρθώθῃ ὁ **ζυγὸς** αὐτοῦ.

13. Ξίφος.

Μίαν ἡμέραν ὁ Κωνσταντῖνος ἐπαιζεν εἰς τὴν αὐλήν. Διήλθεν ἐκεῖθεν στρατιώτης· ὁ στρατιώτης ἔφερε **ξίφος**. Ὁ Κωνσταντῖνος κατεσκεύασε ξύλινον **ξίφος** καὶ ἐφόρει αὐτό, ὡς ὁ στρατιώτης.

Οὕτω δύναται καταλλήλως νὰ περιπλέξῃ ὁ διδάσκων καὶ τὰς ἄλλας **κανονικὰς λέξεις αἶξ, ὄφεις, οἰκία, βοῦς, μυῖαι, πευκη, ναύτης, τράπεζα, στρατιώτης, πύργος, ἵππος, σμαρίς, σάλπιγξ.**

Τοιοῦτοτρόπως καὶ τὸ διαφέρειν τῶν παιδῶν πολὺ διεγείρεται καὶ ἡ διδασκαλία μᾶλλον ψυχαγωγικὴ καθίσταται.

Σημειωτέον δέ, ὅτι δὲν διηγείται ὁ διδάσκων ἅπαξ ἅπαντα τὰ μέρη τοῦ διηγήματος, ἀλλ' ἐκάστοτε μόνον τὸ ἀνήκον εἰς τὴν διεξαγομένην **κανονικὴν λέξιν**. Ἀναλόγως δὲ τῆς διανοητικῆς τῶν παιδῶν ἀναπτύξεως δύναται ν' ἀπλουστεύῃ καὶ καθιστᾷ τὴν **γλῶσσαν** καὶ τὴν **διύλησιν** ὅσον οἷόν τε προσιτὴν καὶ τερπνὴν εἰς τοὺς παῖδας.

ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Διδασκαλία τῶν 24 γραμμάτων.

ι α

ι α

ι

α

Σημ. α'. Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀναγνώσματι 27 τοῦ β' τεύχους.
Σημ. β'. Ἐπὶ τῶν τόπων, πνευμάτων καὶ σημείων στίξεως ἐπιστᾶται μὲν ἡ προσοχὴ τῶν παιδῶν, ἀλλ' οὐδὲν ἀκόμη λέγεται.

ι α

ι

α

ι α ια

ια

Διδαχθέντα γράμματα.

ι

α

ῶτα

ῶτα

ω τα

ω

τα

τ α

ω

τ

α

Σημ. Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀναγνώσματι 45 τοῦ β' τεύχους.

ω τ ωτ

τ α τα

ω τα ωτα

τὰ ὦτα.

τὰ ἰα.

τ ι τι

ω τι α ωτία.

τὰ ωτία

Διδαχθέντα νέα γράμματα.

ω

τ

Σημ. Οἱ μαθηταὶ ὀδηγοῦνται, ν' ἀναγινώσκωσι τὰς δυσυλλάβους καὶ πολυσυλλάβους λέξεις πρῶτον βραδέως καὶ κατὰ

ὦόν

ῶόν

ω ον

ω

ον ο ν

ο= ω

ω ο ν

συλλαβὴν, ἔπειτα ταχύτερον καὶ πάσας τὰς συλλαβὰς τῆς αὐτῆς λέξεως ὁμοῦ. Οὕτω βαθμηδὸν καὶ ἀεργασθητὸς διδάσκειται καὶ τὸ συλλαβίζειν. Σημ. Ὅρα περιγρ. ἀν. 12 β' τεύχ.

Ω

Ο Ν ΟΝ

Ω ΟΝ ΩΟΝ

ῶόν. τ ο το

τὸ ῶόν. τὸ ἰόν.

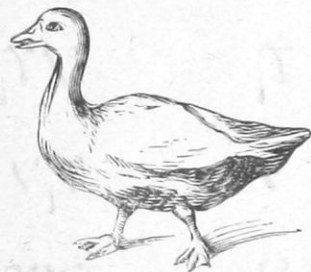
τὸ ῶτίον. τὰ ῶά.

τὰ ἰά. τὰ ῶτα

τὰ ῶτία.

Διδαχθέντα νέα γράμματα.

Ο Ν

χην

χην

χ η ν

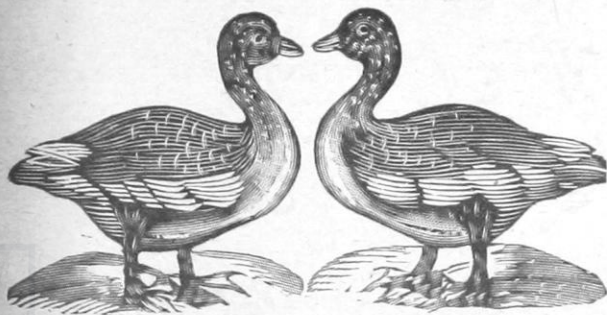
η= ι

Σημ. Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀνγκνῶσμ. 11 τοῦ β' τευχους.

χ η χη
 η ν ην
 χη ν χην
 χ ην χην
 χήν, ὁ χήν.
 ἰα, ὠόν,
 ὦτα, χήν.
 τὰ ἰα, τὰ ὠά.

Διδαχθέντα γράμματα.

χ η

χηνες

χηνες

χη νες
 χη χ η
 νες ν ε ς

χηνες

Σημ. Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀναγνώσματι 11 τοῦ β' τεύχους.

ν ε νε

ε ς ες

ν ε ς νες

χη νες χηνες

χῆνες.

ἰα, ὦτα, ὠόν,

χῆν, χῆνες,

ῶτία, ῶτίον.

Διδαχθέντα νέα γράμματα.

ε

ς

ρόδον

ρόδον

ρο

δον

ρο

ρ

ο

δον

δ

ο

ν

ρ

ο

δ

ο

ν

Σημ. Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀναγνώστῳ. 25 τοῦ β' τεύχους.

ρ ο ρο

δ ο δο

δο ν δον

ρο δον ροδον

ρόδον. ροδῆ.

ῥια, ῶτα, χῆνες.

ἔχω ῶτα, ῥια,

χῆνας, ῶά.

Διδαχθέντα νέα γράμματα.

ρ

δ

μυς

μῦς

μ υ ς

υ = ι = η

Σημ. α'. Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀναγν. 28 τοῦ β' τεύχους.
 Σημ. β'. Ἀρχεται ἡ διδασκαλία τῶν τόπων, τῶν πνευμά-
 των, τῶν σημείων τῆς στίξεως.

μ υ μυ
 υ ς υς
 μ υ ς μυς
 μῦς. μύες.
 ὁ μῦς, ὁ χήν,
 τὰ ὠτα, τὰ ὠά,
 τὰ ἰα, τὸ ρόδον,
 τὰ ρόδα, ἡ ροδῆ.

Διδαχθέντα νέα γράμματα.

μ υ

Πρώτη ἐπανάληψις.

1.

ἰα, ὠτα, ὠόν, χήν.
 χήνες, ρόδον, μῦς.
 τὰ ἰα, τὰ ὠτα, τὸ ὠόν.
 ὁ χήν, τὸ ρόδον, ὁ μῦς.
 ἡ ροδῆ, τὰ ρόδα.
 δύο ἰα, δύο ὠτα.
 ἐν ὠόν, μία ροδῆ.
 δύο χήνης, δύο ρόδα.
 ἐν ὠτίον, δύο ὠτία.
 μία μύτη, ἐν ἰον.

2.

ἔχω ἰα, ὠτα, χήνας.
 ἔχομεν ρόδα, ὠά.
 ἔχετε ἐν ἰον, μίαν ροδῆν.

ἔχομεν μίαν μύτην,
δύο ὠτία, δύο χῆνας.

Τὰ δεδιδαγμένα γράμματα.

ι α ω τ ο ν χ η

ε ς ρ δ μ υ

Φωνήεντα.

ι α ω ο η ε υ

Σύμφωνα.

τ ν χ ς ρ δ μ

Ταυτόφωνα φωνήεντα.

ι η υ

ω ο

Σημ. Δείκνυται ἡ διαφορὰ τῶν φωνηέντων ἀπὸ τῶν συμφώ-
νων, δηλαδὴ διακρίνεται ἡ φωνὴ τοῦ ἤχου.

βεγονη

βελόνη

βε λο νη

βε β ε

λο λ ο

νη ν η

βε λο ν η

Σημ. Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀναγνώσμ. 15 τοῦ β' τεύχους.

β ε βε
 λ ο λο
 ν η νη
 βε λο νη βελονη
 ἡ βελόνη. μια
 ῥοδῆ. δύο ὠτα.
 ἔχω μιαν βελόνην.
 ἔχομεν δύο χήνας.

Ἄδαχθέντα νέα γράμματα

β

λ

...χὺς τ' ἔστ' ἰ. μὲν γὰρ τὸ νέον ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ γράμμα...

υ δ

ο κ

οκ

υδ

ότ

ῥμ

χ

μ

σῦμιον
σῦκον

συ κον

συ σ υ

κον κ ο ν

σ υ κ ο ν

σ=

ς

Σημ. Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀναγνώσμ. 31 τοῦ β' τεύχους.

σ υ συ

κ ο κο

κο ν κον

συ κον συκον

τὸ σῦκον. τὸ

μῆλον, τὸ ῥόδον.

ἔχομεν ἰα, ὠτα,

μῆλα, σῦκα, βελόνας.

Διδαχθέντα νέα γράμματα.

σ

κ

Σημ. β'. Γίνεται παρατήρησις ὅτι καὶ τὰ δύο σς ἔχουσ' τὸν αὐτὸν ἦχον, ἀλλὰ τὸ μὲν τίθεται ἐν τῇ ἀρχῇ ἢ ἐν τῇ

ὠϊδος
πίθος

πι θος

πι πι

θος θος

πι θος

μέσω τῆς λέξεως καὶ λέγεται ἀρχικόν (σ), τὸ δὲ τίθεται ἐν τέλει τῆς λέξεως καὶ λέγεται τελικόν (ς).

Σημ. Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀναγνώσμ. 18 τοῦ β' τεύχους.

π ι πι
 θ ο ς θος
 πι θος
 ὁ πίθος. τὸ ὕδωρ.
 ἔχομεν βελόνας,
 ὦτα, μύτην,
 σῦκα, ῥόδα, ἰα,
 χῆνας, πίθον.

Διδαχθέντα νέα γράμματα.

π θ

ψυχή

ψυχή

ψυ χη
 ψυ ψ υ
 χη χ η
 ψ υ χ η

Σημ. Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀναγνώσμ. 29 τοῦ β' τεύχους.

ψ υ ψυ

χ η χη

ψυ χη ψυχη

ἡ ψυχή. μία ψυχή.

ἔχετε πίθον, ὠτία,
μύτην, θύρας, πόδας,
μῆλα, σῦκα, ψαλίδας,
ρόδα, χῆνας, βελόνας.

Διδαχθὲν νέον γράμμα.

ψ

ζυγός

ζυγός

ζυ γος

ζυ ζ υ

γος γ ο ς

ζ υ γ ο ς

ζ υ ζυ

γ ο ς γος

ζυ γος ζυγος

ὁ ζυγός. ἡ ζώνη.

ἔχομεν ὦτα, ζώνην,

ρόδα, χῆνα, ψητόν,

συκᾶς, βελόνας, ἰα,

θύρας, ζυγόν, πίθον.

Διδαχθέντα νέα γράμματα.

ζ

γ

ζίφος

ξίφος

ξι φος

ξι ξ ι

φος φ ο ς

ξ ι φ ο ς

ξ ι ξι

φ ο ς φος

ξι φος ξιφος

τὸ ξίφος. ἡ θήκη.

ἔχομεν ὠτία, σῦκα,

ζυγόν, πίθον, μῆλα,

ξίφος, χῆνα, ψητόν,

βελόνας, ῥόδα, ἰα.

Διδαχθέντα νέα γράμματα.

ξ

φ

Δευτέρα ἐπανάληψις.

1.

τὰ ἰα, τὸ ἰον, τὰ ὠά, τὸ ὠόν· τὸ ὠτίον, τὰ ὠτία, ὁ χῆν, ὁ μῦς· δύο χῆνες, ἕξ μῆλα, ἐν ῥόδον· δέκα σῦκα, μία ψυχὴ, ψυχὴ· ἐν ξίφος, μία βελόνη, μία θήκη· ἔχομεν πίθον μένερόν, ἐζύγισα σῦκα μέ τὸν ζυγόν.

2.

τὰ ἰα, τὸ ἰον, τὰ ὠά, τὸ ὠόν· τὸ ὠτίον, τὰ ὠτία, ὁ χῆν, ὁ μῦς· δύο χῆνες, ἕξ μῆλα, ἐν ῥόδον· δέκα σῦκα, μία ψυχὴ· ἐν ξίφος, μία βελόνη, μία θήκη· ἔχομεν πίθον μένερόν· ἐζύγισα σῦκα μέ τὸν ζυγόν.

Ἀσκήσεις.

1.

θέλω ἐν σῦκον, δύο ὀψάρια·
 λάβε δύο μῆλα, ἐν ῥόδον·
 ἔφαγον ψητὰ ὀψάρια·
 ἔχομεν δέκα χῆνας·
 ἔχω ἐν ξίφος μέθηκην·
 ἡ ψυχὴ ἐπέταξε, ἔφυγε·
 ἐζήτησα μίαν ζώνην.

2.

θέλω ἐν σῦκον, δύο ὀψάρια·
 λάβε δύο μῆλα, ἐν ῥόδον·
 ἔφαγον ψητὰ ὀψάρια·
 ἔχομεν δέκα χῆνας·
 ἔχω ἐν ξίφος μέθηκην·
 ἡ ψυχὴ ἐπέταξε, ἔφυγε·
 ἐζήτησα μίαν ζώνην.

3.

ἔχομεν δύο θύρας μεγάλας·
 ἔχετε δέκα ὠά, ἕξ χῆνας·
 ἔκοψα ἐν ῥόδον· ἔφαγον μέλι·
 ἴδετε μίαν βελόνην ψιλὴν·
 τὸ ἐπάνω μέρος τῆς θύρας·
 τὸ δεξιὸν ὠτίον τῶν χηνῶν·
 ζήτησον τὸν ζυγὸν νὰ ζυγίσω.

4.

ἔχομεν δύο θύρας μεγάλας·
 ἔχετε δέκα ὠά, ἕξ χῆνας·
 ἔκοψα ἐν ῥόδον· ἔφαγον μέλι·
 ἴδετε μίαν βελόνην ψιλὴν·
 τὸ ἐπάνω μέρος τῆς θύρας·
 τὸ δεξιὸν ὠτίον τῶν χηνῶν·
 ζήτησον τὸν ζυγὸν νὰ ζυγίσω.

5.

ὁ μέλας πίναξ ἔπεσε κάτω·
 ἴδετε τὴν κεφαλὴν τῶν χηνῶν·
 ἔχετε μίαν μύτην, δύο πόδας·
 ἐζήτησα ἓνα ζυγόν, μίαν βελόνην·
 ἔφαγον μέλι πολὺ καλόν·
 ἔφησα δύο ὀφάρια μεγάλα·
 θὰ φάγω χέλι ψητόν.

6.

ὁ μέλας πίναξ ἔπεσε κάτω·
 ἴδετε τὴν κεφαλὴν τῶν χηνῶν·
 ἔχετε μίαν μύτην, δύο πόδας·
 ἐζήτησα ἓνα ζυγόν, μίαν βελόνην·
 ἔφαγον μέλι πολὺ καλόν·
 ἔφησα δύο ὀφάρια μεγάλα·
 θὰ φάγω χέλι ψητόν.

Συνάθροισις τῶν δεδιδαγμένων γραμμάτων.

α' Φωνήεντα.

α ε η ι ο υ ω

β' Σύμφωνα.

β γ δ ζ θ υ κ μ

ν ξ ρ σ ς τ

φ χ ψ

Σημ. Ν' ἀριθμηθῶσι τὰ φωνήεντα, τὰ σύμφωνα, τὰ γράμματα. Νὰ γείνη πάλιν ἡ ἐν σελίδι 22 περατήρησις περὶ τοῦ σ ς. Νὰ ἀθροισθῶσι καὶ ὀνομασθῶσι τὰ 24 γράμματα. Νὰ διακριθῇ ἡ φωνὴ ἢ ὁ ἦχος ἐκάστου γράμματος ἀπὸ τοῦ ὀνόματός του.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

1. Διδασκαλία τῶν διφθόγγων.
2. Τὰ διπλᾶ καὶ τριπλᾶ σύμφωνα, συμπροφερόμενα ἐν τῷ συλλαβισμῷ καὶ μῆ.
3. Τὰ μεταβάλλοντα προφορὰν γράμματα.
4. Τὰ κεφαλαῖα γράμματα.

αι
αιγες

αι γες

αι=ε

αι α ι

α ι αι=ε

Σημ. α'. Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀναγνώσμ. 16 τοῦ β' τεύχους.

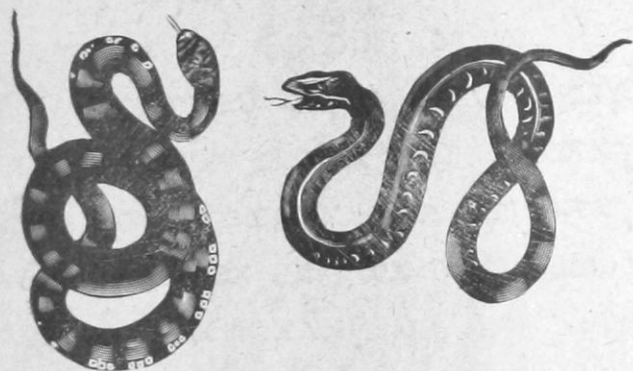
αι γες αιγες
αιγες, αιζ.

αιγες καλαί. αιγες μεγάλοι.
ἀγαπᾶτε τὰς καλὰς αιγας·
ἀγαπῶμεν τὰς καλὰς αιγας καὶ
τὰ ὠραῖα σῦκα· αἱ κεφαλαὶ τῶν
αιγῶν· αἱ μεγάλοι καὶ καλαὶ
αιγες· τὰ καλὰ παιδία ἔπαιζον·
καὶ αἱ καλαὶ κόραι ἔπαιζον· αἱ
καλαὶ ῥοδαὶ καὶ τὰ ὠραῖα μῆλα.

Διδαχθὲν νέον.

αι

Σημ. β'. Ἡ ἀνάλυσις καὶ σύνθεσις τῶν ἐξ ἑνὸς συμφώνου καὶ φωνήεντος ἢ διφθόγγου καὶ τανάπαλιν συλλαβῶν παραλείπεται εἰς τὰ ἐφεξῆς μαθήματα. Ἄν ὅμως ὁ διδάσκων νομιζῇ τοῦτο ἀναγκαῖον χάριν τῶν νέων ἢ ἀκαταρτίστων ἐπιμαθητῶν, πράττει αὐτὸ προφορικῶς καὶ ἐπὶ τοῦ μέλανος πίνακος καὶ τοῦ ἀναγνωστήριου.

ὄφεις.

Ο ΦΕΙΣ

ΦΕΙΣ Φ ΕΙ Σ

ΕΙ = Ι = Η = Υ

ΕΙ Ε Ι

Ε Ι ΕΙ = Ι = Η = Υ

Ο ΦΕΙΣ ΟΦΕΙΣ. ὄφεις.

Σημ. Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀναγνώσμ. 33 τοῦ β' τεύχους.

εἶδον δύο ὄφεις·
εἶδετε ὄφεις; — ναί, εἶδομεν
εἰς τὴν εἰκόνα ἐκείνην ὄφεις·
ἡ εἰκὼν ἐκείνη εἰκονίζει ὄφεις·
εἶδομεν ὄφεις καὶ αἰγας· αἱ ὠ-
ραῖαι ἐλαῖαι· αἱ καλά ἐκεῖναι
ῥοδαῖ· μερικαὶ θύραι εἶναι ὑψηλαὶ
καὶ σιδηραῖ· αἱ γαλαῖ, αἱ αἰγες
καὶ αἱ ψυχαὶ εἶναι ζῶα.

Διδαχθέντα νέα.

ΕΙ

Ω

Σημ. Διδάσκεται τὸ ἐρωτηματικόν, ἡ παῦλα καὶ ἡ ὑπο-
γεγραμμένη.

οἰκία

οἰκία

οι κι α

οι = ι = η = υ = ει

ο ι ο ι

ο ι οι = ι = η = υ = ει

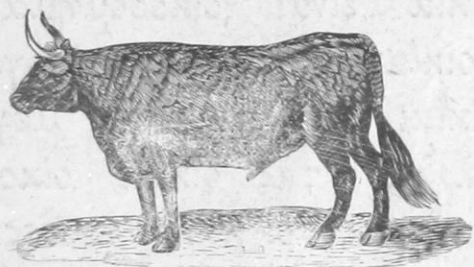
οι κι α οικια

οικία, οἰκίαι, οἶκος.

ἡ οἰκία εἶναι οἰκοδόμημα. εἰς τὴν οἰκίαν κατοικεῖ ἡ οἰκογένεια· αἱ οἰκίαι ἐκεῖναι εἶναι μεγάλαι καὶ καλαί· τὰς οἰκίας οἰκοδομεῖ ὁ οἰκοδόμος· οἱ καλοὶ παῖδες εἶναι καὶ καλοὶ μαθηταί· ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ εἶναι γονεῖς· ἐγὼ εἶμαι καλὸν παιδίον· σὺ εἶσαι καλὸν παιδίον; ναί· καὶ ἐκεῖνοι εἶναι καλοὶ παῖδες· οἱ ὄφεις καὶ αἱ ψυχαὶ εἶναι ζῶα· αἱ ῥοδαῖ καὶ αἱ συκαῖ εἶναι φυτά.

Διδαχθὲν νέον.

οι

βοῦς

βοῦς

β ο υ ς

ου ο υ

ο υ ου

β ο υ ς βους

βοῦς. ὁ βοῦς.

Σημ. α'. Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀναγν. 19 τοῦ β' τεύχους.
 Σημ. β' Τὴν προφορὰν τῆς διφθόγγου ου διδάσκει ὁ δι-
 δάσκων μόνον διὰ ζώσης φωνῆς.

ὁ πούς, τὸ οὔς, ὁ ὄδους καὶ ἡ οὐρά τοῦ βοός· ὁ νοῦς καὶ τὸ οὔς τοῦ μαθητοῦ· ὁ βοῦς εἶναι ζῶον· ὁ πούς τοῦ παιδὸς ἐκείνου πονεῖ· καὶ τὸ οὔς τοῦ μαθητοῦ ἐκείνου πονεῖ· οἱ μαθηταὶ θὰ ὑπάγουν σήμερον εἰς τὸ βουνόν· οἱ καλοὶ παῖδες ἀκούουν τοὺς γονεῖς καὶ λέγουν τὴν ἀλήθειαν· εἶδες τοὺς γονεῖς μου;—ναί, εἶδον τοὺς γονεῖς σου εἰς τὸ βουνόν, ὅπου περιεπάτουν.

Διδαχθὲν νέον.

ΟΥ

μυῖαι

μυῖαι

μυι

αι

μυι

μ υι

υι=ι=η=ει=οι

μι

υ

ι

υ ι

υι=ι=η=υ=ει=οι

μυι αι

μυιαι

μυῖαι

αῖ

μυῖαι.

Σημ. α'. Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀναγνώσματι 2 | τοῦ β' τεύχους.

αἱ μυῖαι εἶναι ζῶα ἐπίμονα· νὰ μὴ πειράζῃς τὰς μυῖας· ἢ μυῖα πετᾷ εἰς τὸν ἀέρα· καὶ ἡ ψυχὴ πετᾷ εἰς τὸν ἀέρα· ὁ καλὸς παῖς δὲν γελᾷ χωρὶς νὰ ἔχῃ αἰτίαν γέλωτος· αἱ μυῖαι ἔχουν ἕξ πόδας· νὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν οἰκίαν νὰ φέρῃς τὸν υἱὸν τῆς θείας σου· νὰ τιμᾷς τοὺς γονεῖς σου· ὁ καλὸς υἱὸς ἀγαπᾷ τοὺς γονεῖς του, μελετᾷ τὸ μάθημά του, δὲν πετᾷ λίθους· τί εἶναι ἐκεῖ εἰς τὸν τοῖχον; — εἶναι μυῖαι καὶ μία ψυχὴ.

Διδαχθέντα νέα.

υι α η

ΠΕΥΚΗ

πεύκη,

ΠΕΥ		ΚΗ
ΠΕΥ	Π	ΕΥ
ΕΥ=		ΕΦ
ΕΥ	Ε	Υ
ΠΕΥ	ΚΗ	ΠΕΥΚΗ
ἢ ΠΕΥΚΗ,		αἰ ΠΕΥΚΑΙ.

Σημ. Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀναγκνώσματι 32 τοῦ β' τεύχους.

ἢ εἰκὼν ἐκεῖνη εἰκονίζει πεύκην·
ἢ πεύκη εἶναι φυτόν· καὶ ἢ λεύκη
εἶναι φυτόν· αἱ πεῦκαι εἶναι ὑψηλὰ
φυτά· αἱ λεῦκαι εἶναι ἀκόμη πολὺ
ὑψηλότερα φυτά· ἰδοὺ ἢ κορυφὴ
τῆς πεύκης· ἔκοψαν μίαν λεύκην
καὶ δύο πεύκας· ἢ χιῶν εἶναι
λευκή· τὸ γάλα εἶναι λευκόν· ὁ
τυρὸς εἶναι συνήθως λευκός·
περιπατεῖτε τὴν εὐθειᾶν ὁδόν·
ὁ βασιλεὺς ἀνεχώρησε διὰ τῆς
εὐθείας ὁδοῦ· εἶδές ποτε λευκὰς
μυίας; — ὄχι· λευκὴν μυῖαν δὲν
εἶδον.

Διδαχθὲν νέον.

ΕΥ

Ἀσκήσεις ἐπὶ τῶν διφθόγγων.

I.

αἱ λεῦκαι καὶ αἱ πεῦκαι εἶναι
φυτά· αἱ αἶγες, οἱ ὄνοι, οἱ βόες,
οἱ ὄφεις καὶ αἱ μυῖαι εἶναι ζῶα·
νά μὴ πειράζῃς τὰ ἄθῳα ζῶα·
νά μὴ γελᾷς ἄνευ αἰτίας·
νά τιμᾷς τοὺς μεγαλειτέρους σου·
αἱ μεγάλαι καὶ αἱ εὐθείαι ὁδοὶ τῆς πόλεως·
αἱ ἀγυιαί εἶναι αἱ εὐθείαι καὶ αἱ
μεγάλαι ὁδοὶ τῶν πόλεων·
οἱ κακοὶ παῖδες παίζουσιν εἰς τὰς ἀγυιάς
τῆς πόλεως· ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ
μου ἠθύμῃσε πολὺ.

αυ=αφ	πρὸ τῶν
ευ=εφ	θ κ ξ π σ τ
ηυ=ηφ	φ χ ψ

Σημ. Ὁ διδάσκων διδάσκει δογματικῶς τὴν προφορὰν τοῦ

2.

αὔριον φεύγει ὁ ναύτης αὐτός·
μεθαύριον φεύγουν οἱ υἱοὶ τοῦ
ναύτου ἐκείνου· εὔρον τὸν υἱὸν
τοῦ θεοῦ σου· ὁ ἱερεὺς ἠύλογησε
τὰ εὐάγωγα ἐκεῖνα παιδιά· οἱ
φιλόπονοι εὐημεροῦν καὶ εὐζωοῦν
καὶ εὐδαιμονοῦν· μὴ θαυμάζῃς
τοὺς εὐνοουμένους ἄνευ ἀξίας·
τὸ εὐζωμον εἶναι εἶδος φυτοῦ
ἀρωματικοῦ· ὁ εὐπειθής εἶναι καὶ
εὐτυχής· οἱ γονεῖς εὐλογοῦν τὰ
εὐπειθῆ παιδιά των.

αυ=αβ	πρὸ τῶν
ευ=εβ	α ε η ι ο υ ω
ηυ=ηβ	β γ δ ζ λ μ ν ρ

τῶν διφθόγγων αυ, ευ, ηυ ὡς φ καὶ ὡς β κατὰ τὰ ἐνταῦθα ἐκτε-
θειμένα. Δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ ἐπιμείνη εἰς τὴν ἐντελῆ τού-
των ἐκμάθησιν τοῦτο κατορθοῦται βαθμηδὸν καὶ ἀνεπαίσθητως.

τράπεζα

τράπεζα

τρα πε ζα

τρα τρ α

τρ τ ρ

τ ρ τρ

τρ α τρα

τρα πε ζα τραπέζα

ἡ τράπεζα· αἱ τράπεζαι·

αἱ πλευραὶ τῆς τραπέζης·

αἱ μακρὰὶ τράπεζαι·

Σημ. α' Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀναγνώσμ. 2 τοῦ β' τευχους.
 Σημ. β' Ἐκ τῆς πλοκῆς τοῦ τρ λαμβάνει ἀφορμὴν ὁ διδάσκων νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τῆς πλοκῆς καὶ τῶν ἄλλων συμπλεκόμενων ἐν τῷ συλλαβισμῷ δύο συμφώνων, περὶ ὧν δὲν γίνεταί ἄλλο μάθημα ἴδιον, ὡς ἄσκοπον καὶ περιττόν. Διδάσκονται δὲ ταῦτα βαθμηδὸν καὶ ἀπαντῶντα.

ἡ τράπεζα εἶναι οἰκιακὸν ἔπιπλον·
 ἐπὶ τῆς τραπέζης γράφομεν,
 ἀναγινώσκομεν, τρώγομεν,
 ῥάπτομεν· οἱ φρόνιμοι παῖδες δὲν
 τρέχουν· οἱ ἄτακτοι μαθηταὶ
 κροτοῦν· αἱ τράπεζαι εἶναι
 χρήσιμοι· αἱ πλευραὶ τῆς τραπέζης
 εἶναι δύο μεγάλαι καὶ δύο μικραὶ·
 ἴστασθε καλῶς· βλέπετε ἐδῶ·
 γνωρίζετε τὸν παῖδα ἐκεῖνον;—
 ναί· τὸν γνωρίζομεν.

Διδαχθέντα νέα.

τρ πλ γρ σκ πτ φρ κτ κρ
 χρ στ σθ βλ γν (κ.λ.π.).

στρατιώτης

στρατιώτης
 στρατιωτης
 στρα στρα
 στρ στρ
 στρ στρ
 στρα στρα

στρατιωτης στρατιωτης
 ὁ στρατιώτης· οἱ στρατιῶται·

Σημ. α'. Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀναγν. 36 τοῦ β' τεύχους.
 Σημ. β'. Καὶ περὶ τῶν τριῶν συμφῶνων ὄρα σελ. 68 σημ. 6'.

ἡ εἰκὼν αὕτη παριστᾷ στρατιώτην·
 ὁ στρατιώτης οὗτος κρατεῖ ὄπλον·
 ὁ στρατὸς ἀναχωρεῖ αὔριον· ὁ
 στρατηγὸς ἐπιστρέφει εὐθύς·
 τὸ στράτευμα ἐστρατοπέδευσε·
 ἐστρώθησαν τὰ στρώματα τῶν
 στρατιωτῶν· στρέψατε τὰ
 στρώματα· τὰ σκληρὰ στρώματα
 εἶναι ὑγιεινά· ὁ τροχὸς τῆς
 ἀμάξης περιστρέφεται· τὰ νέφη
 ἀστράπτουν· τὰ ἄστρα
 ἀκτινοβολοῦν· τὰ σκληρὰ παιδιά
 βλάπτουν τὰ ζῶα· μετὴν
 σφραγίδα σφραγίζομεν.

Διδαχθέντα νέα.

στρ σκλ σφρ (κ. λ. π.).

πύργος

πύργος

πύργος

πύργος	πύργος
σπέρμα	σπέρμα
άλμυρός	άλμυρός
τερπνός	τερπνός
ἐργάτης	ἐργάτης
ἀμπελος	ἀμπελος
ἄνθρωπος	ἄνθρωπος
ἐντομὸν	ἐντομὸν.

Σημ. Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀναγκνώσ. 35 τοῦ β. τεύχους.

ὁ πύργος εἶναι οἰκοδόμημα· ὁ
 πυργίτης εἶναι πτηνόν· τὸ σπέρμα
 σπείρεται εἰς τὴν γῆν· τὸ ἄλας
 εἶναι ἄλμυρόν· ἡμεῖς εἴμεθα
 ἄνθρωποι· οἱ κῆποι εἶναι ἀνθηροὶ
 καὶ τερπνοί· οἱ ἐργάται ἐργάζονται·
 ὁ ἄρτος τρέφει τὸν ἄνθρωπον· οἱ
 ἄρχοντες ἄρχουν· οἱ ψάλται θὰ
 ψάλουν· ἔρχεται ὁ ἀρχηγὸς τοῦ
 στρατοῦ ὁ καρκίνος, ὁ ἀστακὸς
 καὶ ὁ πάγουρος ἔχουν ὄστρακον
 μαλακόν· ὁ ἀμπελουργὸς σκάπτει
 τὴν ἀμπελον· αἱ μυῖαι καὶ οἱ
 μύρμηκες εἶναι ἔντομα.

Σημ. α'. Διδάσκεται ὁ χωρισμὸς τοῦ λ μ ν ρ (πλὴν τοῦ μν),
 ὅταν κῆται πρὸ ἄλλου συμφώνου, ἐνός ἢ καὶ πλειόνων.

Σημ. β'. Διδάσκεται ἡ προφορὰ τοῦ μπ καὶ ντ.

ἵ
ἼΠΠΟΣ

ἵππος

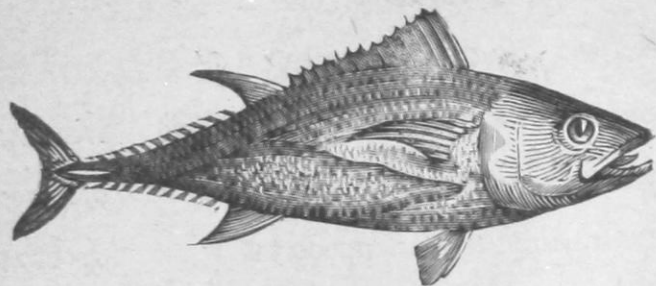
ιπ πος

ἵπ	πος	ἵππος
φύλ	λον	φύλλον
νῆσ	σα	νῆσσα
βλέμ	μα	βλέμμα
ἄρ	ρεν	ἄρρεν
σάκ	κος	σάκκος
συν	νεφής	συννεφής
ψιτ	τακός	ψιττακός

Σημ. Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀναγνώσμ. 20 τοῦ β' τεύχους.

ὁ ἵππος εἶναι ζῶον οἰκιακόν· ἡ
 νῆσσα εἶναι πτηνόν· τὰ φύλλα
 τοῦ ῥόδου εἶναι ἐρυθρά· τὸ βλέμμα
 τινῶν ἀνθρώπων εἶναι ἄγριον·
 τὸ ἄρρεν πρόβατον λέγεται
 κριός· ὁ σάκκος ἐκεῖνος περιέχει
 ἄλευρον· ὁ ψιττακός καὶ ὁ κόκκυξ
 ἀναρριχῶνται ἐπὶ τῶν δένδρων
 καὶ ἐπὶ τῶν πετρῶν· ὁ ψιττακός
 καὶ ὁ κόκκυξ εἶναι πτηνὰ
 ἀνυρρηχητικά· ὁ οὐρανός εἶναι
 συννεφής· οἱ ἵπποι ἔρριψαν τοὺς
 ἵππεῖς.

Σημ. Διδάσκεται ὁ χωρισμὸς τῶν δύο ὁμοίων συμφώνων.

σμαρίς

σμαρίς

σμα		ρίς
σμα	σμ	α
σμ	σ	μ=ζ μ
σ	μ	σμ=ζμ
σμ	α	σμα
σμα	ρίς	σμαρίς
σμέουρον		σμέουρον
σμῆνος		σμῆνος
σμήλη		σμήλη.

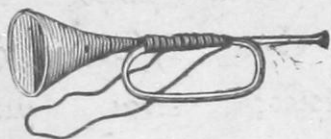
Σημ. Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀναγνώσμ. 41 τοῦ β' τεύχους-

ἡ σμαρίς εἶναι μικρὸς ἰχθύς· αἱ
 σμαρίδες εἶναι ἰχθύες· ἡ κεφαλὴ
 τῆς σμαρίδος εἶναι μικρά· τὸ
 σμέουρον εἶναι καρπός· εἶδον
 σμῆνος μελισσῶν καὶ ἀκρίδων·
 ἤκουσα ἐν καλὸν ἄσμα· ἡ σμήλη
 εἶναι ἐργαλεῖον τοῦ ξυλουργοῦ·
 οἱ πυροσβέσται σβύνουν τὸ πῦρ·
 προσγελῶ· προσγράφω·
 προσδιωρίσθην ἐπιτηρητής·
 προσλαμβάνω βοηθὸν καὶ σέ·
 προσμένω ἀπὸ νυκτὸς εἰς νύκτα·
 δέχθητι τὰς προσρήσεις μου.

Διδαχθὲν νέον.

σς=ζ πρὸ τοῦ β γ δ λ μ ν ρ.

Σημ. Διδάσκεται ὅτι τὸ σ πρὸ τοῦ μ. προφέρεται ὡς ζ. Τὸ
 αὐτὸ παρατηρεῖται καὶ περὶ τοῦ τελικοῦ ς καὶ πρὸ τοῦ
 β, γ, δ, λ, μ, ν, ρ.

σάλπιγξ

σάλπιγξ

σαλ

πιγξ

πιγξ

π ι γ ξ

γξ

γ ξ = ν ξ

γ

ξ γξ = ν ξ

π ι γ ξ

πιγξ

σάλ πιγξ

σάλπιγξ

σάλ πιγ γες

σάλπιγγες

σαλ πιγ κτής

σαλπιγκτής

ἀγκών

ἀγκών

σπλάγχνα

σπλάγχνα.

Σημ. Ὅρα τὴν περιγραφὴν ἐν ἀναγνώσμ. 38 τοῦ β' τεύχους.
Σημ. β'. Διδάσκεται ὅτι τὸ γ πρὸ τοῦ γ, κ, ξ, χ προφέρεται ὡς ν ἔνρινον, τὸ δὲ γ καὶ κ προφέροισι σπλήνρα.

ἢ σάλπιγξ εἶναι ὄργανον μουσικόν. ἰδοὺ σάλπιγξ, ἰδοὺ σάλπιγγες. εἶδον πολλάς σάλπιγγας· ἐσάλπιγξεν ὁ σαλπιγκτής· ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰ ζῶα ἔχουν σπλάγχνα· οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ εἶναι εὐσπλαγχνοὶ· ὁ ἀγκῶν εἶναι μέρος τῆς χειρός· ἔχομεν δύο ἀγκῶνας καὶ δύο ἀγκάλας· οἱ ἄγγελοι εἶναι εἰς τὸν οὐρανόν· ὁ ναὸς ἐγκαινιάζεται σήμερον· ἔρχομαι εἰς τὸ σχολεῖον ἐγκαίρως· ἔχω ἀνάγκην ἐνδυμάτων.

Διδαχθέντα νέα.

γξ=νξ

γκ=νκ

γγ=νκ

γχ=νχ

Διάλυσις τῶν διφθόγγων.

ὁ ἄν-θρω-πος οὗ-τος εἶ-ναι
 ἄ-πλο-ι-κὸς καὶ εὐ-νο-ι-κὸς πρὸς
 πάν-τας· εἶ-μαι ἄ-υ-πνος· ὁ
 ἄ-θη-να-ι-κὸς στό-λος
 ἐ-ναυ-μά-χη-σε με-τὰ τοῦ
 κερ-κυ-ρα-ι-κοῦ· οἱ ἄγ-γε-λοι
 εἶ-ναι ἄ-υ-λοι.

ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι ἀπλοϊκὸς
 καὶ εὐνοϊκὸς πρὸς πάντας· εἶμαι
 ἄυπνος· ὁ ἀθηναϊκὸς στόλος
 ἐναυμάχησε μετὰ τοῦ
 κερκυραϊκοῦ· οἱ ἄγγελοι εἶναι
 ἄυλοι.

Σημ. α'. Διδάσκεται τὸ διαιρετικόν.

Σημ. β'. Διδάσκεται ὅτι αἱ διφθογγαὶ διαλύονται, ὅταν
 ἔχωσιν ἐπὶ τοῦ ἢ υ τὰ διλυτικὰ σημεῖα ··

Τὰ κεφαλαῖα γράμματα.

Η Ηη Θ Θθ

Ἡ Ἥρα καὶ ἡ Θεοδώρα, δύο
 καλαὶ κόραι, εἶναι ἀδελφαί.

Α Αα Β Ββ

Ἡ Ἀμαλία καὶ ὁ Βασίλειος
 εἶναι πολὺ καλὰ παιδία.

Ο Οο Π Πω

Ὁ Ὅμηρος καὶ ὁ Πέτρος εἶναι
 πολὺ καλοὶ μαθηταί.

Γ Γγ Δ Δδ

Ὁ Γεώργιος καὶ ὁ Δημοσθένης
εἶναι ἐξάδελφοι καὶ συμμαθηταί.

Ε Εε Ζ Ζζ

Ἡ Ἑλένη καὶ ὁ Ζήνων εἶναι
πολὺ ἐπιμελῆ παιδία.

Ι Ιι Κ Κκ

Ὁ Ἰωάννης, ὁ Κωνσταντῖνος,
ἡ Ἰουλία καὶ ὁ Κῦρος εἶναι
συμμαθηταί.

Λ Λλ Μ Μμ

Ὁ Λύσανδρος, ὁ Μιλτιάδης
καὶ ὁ Λεωνίδας εἶναι ἔμποροι.

Ν Νν Ξ Ξξ

Ὁ Νικόλαος καὶ ὁ Ξενοφῶν
ἦλθον χθές εἰς τὴν οἰκίαν ἡμῶν.

Ρ Ρρ Σ Σσ

Ἡ Ῥωξάνη, ὁ Σοφοκλῆς καὶ
ὁ Σπυρίδων εἶναι ἀδελφοί.

Τ Τη γράμμα ἔχει ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 Υ Ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα

Ὁ Τηλέμαχος καὶ ὁ Ὑάκινθος
 εἶναι ἀδελφοὶ τοῦ γείτονος ἡμῶν
 Τριανταφύλλου.

Φ Φίλιπος γράμμα ἔχει ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 Χ Χαρικλῆς γράμμα ἔχει ἑξήκοντα ἑξήκοντα

Ὁ Φίλιππος, ὁ Χαρικλῆς, ὁ
 Φώτιος, ὁ Χαρίλαος καὶ ἡ Φω-
 τεινὴ εἶναι ἀδελφοὶ πολὺ καλοὶ
 καὶ ἠγαπημένοι.

Ψ Ψυττάλη γράμμα ἔχει ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 Ω Ὠλίαρος γράμμα ἔχει ἑξήκοντα ἑξήκοντα

Τὰ Ψαρά, ἡ Ψυττάλη καὶ ἡ
 Ὠλίαρος εἶναι μικραὶ νῆσοι.

Τὰ ὀνόματα τῶν 24 γραμμάτων.

α Α ἄλφα ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 β Β ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 γ Γ γάμμα ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 δ Δ δέλτα ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα

ἄλφα ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 γάμμα ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 δέλτα ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα

ε Ε ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 ζ Ζ ζῆτα ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 η Η ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 θ Θ θῆτα ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα

ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 ζῆτα ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 ἦτα ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 θῆτα ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα

ι Ι ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 κ Κ κάππα ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 λ Λ λάμβδα ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 μ Μ μῦ ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα

ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 κάππα ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 λάμβδα ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 μῦ ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα

ν Ν νῦ ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 ξ Ξ ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 ο Ο ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 π Π πῖ ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα

νῦ ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 ὁ μικρὸν ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 πῖ ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα

ρΡ	σΣ	τΤ	υΥ
ῥῶ	σίγμα	ταῦ	ὑ ψιλόν

φΦ	χΧ	ψΨ	ωΩ
φῖ	χῖ	ψῖ	ὦ μέγα

ΕΚΔΟΣΙΣ ΝΕΑ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ

Σειρά Ἀναγνωσμάτων, μετὰ προλεγομένων καὶ διδακτικῶν ὁδηγιῶν, πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν καὶ ἀστικῶν σχολείων ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Ἐκδόσις νέα τοῦ 1902, ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταρρυθμισθεῖσα, μετὰ εἰκονογραφιῶν.

Τεῦχος Α' α καὶ Α' β γο.	1 1/2.
Τεῦχος Β'	2.
Τεῦχος Γ'	2 1/2.
Τεῦχος Δ'	2 1/2.
Τεῦχος Ε'	2.

Ἡ ἔκδοσις ἡμῶν αὕτη ἐγένετο μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιμελείας καὶ φιλοκαλίας τῆ ἀδείας τοῦ Ἀυτοκρατορικοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ἐποβληθεῖσα δὲ καὶ εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Πατριαρχείων, ἐνεκρίθη καὶ κατεχωρήθη ἐν τῷ ἐπισήμῳ αὐτῆς Καταλόγῳ, ὅπως ἀκωλύτως εἰσαγῆται εἰς ἅπαντα τὰ ἀνὰ τὴν Ἀυτοκρατορίαν Ἑλληνικὰ Σχολεῖα.